

Nie jest to doręczenie w trybie art. 15 zzs⁹ ust.2 i 3 ustawy z 2 marca 2020 r.

Sygn. akt III AUa 713/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 września 2017 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie art. 15c w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 708 z późn. zm.) oraz w oparciu o otrzymaną z IPN informację z 8 września 2017 r., ponownie ustalił od 1 października 2017 r. wysokość emerytury G. K.. Przeliczenie powyższego świadczenia polegało na obniżeniu jego wysokości z powodu służby na rzecz totalitarnego państwa w okresie od 16 czerwca 1978 roku do 31 lipca 1990 roku stosownie do informacji IPN. Obliczona emerytura stanowiła 20,58 % podstawy wymiaru świadczenia, którą stanowiła kwota 3667,32 zł. Jej łączna wysokość to 754,73 zł. Kwotę tę podwyższono do kwoty 1000 zł. tj. do świadczenia w najniższej wysokości.

G. K. zaskarżyła powyższą decyzję w całości. Wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie emerytury w dotychczasowej wysokości.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 3 marca 2021 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że od dnia 1 października 2017 roku ustalił G. K. wysokość emerytury w wysokości obowiązującej do dnia 30 września 2017 roku oraz stwierdził, że Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sąd I instancji ustalił, że G. K. (ur. (...)) została przyjęta z dniem 16 czerwca 1978 r. do Milicji Obywatelskiej na okres służby przygotowawczej na stanowisko maszynistki Wydziału Paszportów (...) w B.. Z dniem 1 stycznia 1979 r. została mianowana na stanowisko sekretarza-maszynistki tego Wydziału. Następnie od 1 października 1984 r., zostaje mianowana na stanowisko referenta, a od 1 lipca 1986 r. na stanowisko starszego referenta. Natomiast od 1 sierpnia 1990 r. pełniła służbę w Wydziale Paszportów KWP na stanowisku młodszego asystenta. Decyzją z 26 października 1994 r. przyznano odwołującej od 31 października 1994 r. (daty zwolnienia ze służby) prawo do emerytury policyjnej. Decyzją waloryzacyjną z 27 lutego 2017 r. wysokość emerytury wnioskodawczynie od 1 marca 2017 r. ustalono na kwotę 1142,74 zł. Na skutek zmiany przepisów, w związku z uzyskaniem informacji z Instytutu Pamięci Narodowej o przebiegu służby wskazującej, że odwołująca od 16 czerwca 1978 r. do 31 lipca 1990 r. pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy, organ rentowy przeliczył jej emeryturę decyzją z dnia 9 września 2017 r.

Sąd wskazał, że stan faktyczny sprawy zasadniczo nie był sporny między stronami. Wnioskodawczynie kwestionowała przyjęcie przez organ rentowy, że jej służba w okresie od 16 czerwca 1978 r. do 31 lipca 1990 r. była wykonywana na rzecz państwa totalitarnego oraz podnosiła szereg zarzutów sprzeczności zastosowanego wobec niej przepisu art. 15c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. z normami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisami Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Zastosowane wobec wnioskodawczynie przepisy wprowadzono na mocy art. 1 ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016 r. Zgodnie z art. 15c, w przypadku osoby, która pełniła „służbę na rzecz totalitarnego państwa” i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi: 0 % podstawy wymiaru - za każdy rok tej służby a przy tym, emerytura nie podwyższa się zgodnie z art. 15 ust. 2 i 3 ustawy nowelizowanej, jeżeli okoliczności uzasadniające podwyższenie wystąpiły w związku z pełnieniem służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b. Jednocześnie ustawodawca wprowadził ograniczenie, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 15c ust. 1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa ZUS (ust. 3).

Sąd zwrócił następnie uwagę, że znany jest mu fakt zwrócenia się przez Sąd Okręgowy w Warszawie z zapytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego z uwagi na powzięte wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP przepisów

art. 15c, art. 22a oraz art. 13 ust. 1 lit. 1c w związku z art. 13b ustawy zaopatrzeniowej w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy nowelizującej z dnia 16 grudnia 2016 r. o Sprawa zawisła przed Trybunałem Konstytucyjnym w dniu 27 lutego 2018 r. pod sygnaturą P 4/18 i do chwili obecnej nie zostało wydane rozstrzygnięcie, co jednak w ocenie Sądu, pomimo faktu procedowania przez Trybunał Konstytucyjny w zakresie przepisów będących podstawą prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, okoliczności faktyczne pozwoliły na wydanie rozstrzygnięcia bez potrzeby weryfikowania konstytucyjności przepisów przez Trybunał Konstytucyjny.

Sąd Okręgowy miał również na uwadze to, że sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznający sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji organu emerytalnego w sprawie ponownego ustalenia wysokości świadczenia byłego funkcjonariusza Służby Więziennej, nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby przedstawionej przez Instytut Pamięci Narodowej zarówno co do faktów jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2011 r., II UZP 10/11 OSNP 2012/23-24/298). Sąd Okręgowy wskazał, że w pełni akceptuje wyrażone w powyższym postanowieniu stanowisko Sądu Najwyższego.

Sąd Okręgowy odwołał się następnie do treści art. 13b ustawy z 18 lutego 1994 r. i zwrócił uwagę, że ustawa dezubekizacyjna, za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje służbę od dnia 22 lipca 1944 roku do dnia 31 lipca 1990 roku w enumeratywnie wymienionych cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach. W ocenie Sądu Okręgowego, nie wystarczy jednak pełnić służby w jednostkach wymienionych w art. 13 b ustawy dezubekizacyjnej, albowiem służba ta musi mieć jeszcze cechy „służby na rzecz totalitarnego państwa”. Inna wykładnia cytowanego przepisu, w ocenie Sądu Okręgowego miałyby charakter niekonstytucyjny i naruszałaby m.in. art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie godności człowieka, której ochrona i poszanowanie jest obowiązkiem poprzez stygmatyzowanie emerytów policyjnych i ich dyskredytację prawną i moralną, art. 67 ust 1 Konstytucji w zw. z art. 31 ust 3 Konstytucji (prawo do zabezpieczenia społecznego) z uwagi na brak zróżnicowania emerytów mundurowych i brak proporcjonalności przyjętych rozwiązań oraz art. 2 Konstytucji (ochrony praw nabytych poprzez zakaz stanowienia norm arbitralnie odbierających lub ograniczających prawa podmiotowe, zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasady sprawiedliwości społecznej), a w odniesieniu do praw majątkowych także art. 64 ust 2 Konstytucji.

Sąd wskazał, że ustawa dezubekizacyjna nie zawiera definicji „służby na rzecz totalitarnego państwa”, wobec czego odwołał się do definicji tego pojęcia zawartego w ustawie z 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz o treści tych dokumentów (Dz.U. z 2019 r. poz. 430). Zgodnie z preambułą tej ustawy służbą tego rodzaju jest „praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom przez osobowe źródło informacji, polegające na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli, była trwale związana z łamaniem praw człowieka i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego”.

Sąd wskazał następnie, że zgodnie z art. 13 b ust. 1 pkt 5 lit b za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę w wydziałach paszportów, od 15 lipca 1964 r. Jak zauważył Sąd, odwołująca niewątpliwie w spornym okresie pełniła służbę w Wydziale Paszportów w (...) w B., co wynika z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych oraz z jej zeznań. Jednakże, w ocenie Sądu, materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie wskazywał, aby odwołująca w okresie wynikającym z informacji IPN wykonywała zadania o charakterze wyżej określonym według definicji służby na rzecz totalitarnego państwa.

Sąd w powyższym zakresie, dał także wiarę zeznaniom odwołującej, ponieważ korespondowały one z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Sąd zwrócił również uwagę, że akta osobowe odwołującej nie wskazywały na podejmowanie przez nią specyficznych i bezpośrednich działań, zmierzających do nękania obywateli i naruszania ich podstawowych praw i wolności. Brak było też wskazań, że działania takie podejmował pośrednio przez ich organizowanie, inspirowanie, nadzorowanie. Tym samym w ocenie Sądu, brak było podstaw aby uznać, że wnioskodawczyni pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu wcześniej określonym. Jednocześnie, Sąd zauważył, że organ rentowy nie przejawiał odpowiedniej inicjatywy dowodowej aby wykazać, że odwołująca „pełniła

służbę na rzecz totalitarnego państwa” w rozumieniu wskazanym w uchwale Sądu Najwyższego w sprawie III UZP 1/20.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy, zaskarżając wyrok w części i zarzucając naruszenie:

1. art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji podjęcie postępowania pomimo przesłanek do jego dalszego zawieszenia do czasu rozstrzygnięcia postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie oznaczonej sygn. akt: P 4/18, w której ma zostać rozstrzygnięta kwestia zgodności z Konstytucją m. in. art. 15c, art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz ich rodzin (oraz przepisów ją wprowadzających od 01 października 2017 r. Treść pytania prawnego obejmuje zagadnienia dotyczące sposobu i trybu uchwalenia zaskarżonych przepisów oraz kwestie wątpliwości, czy spełnione zostały merytoryczne przesłanki do ich uchwalenia, co ma zasadnicze znaczenia dla wszystkich spraw przekazanych do Sądów w związku z realizacją tzw. „ustawy dezubekizacyjnej”. Niewątpliwie wydanie rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny przesądzi, o tym czy wydanie decyzji o ponownym ustaleniu wysokości emerytury było uprawnione, zatem koniecznym wydaje się weryfikacja postanowienia Sąd I instancji na podstawie art. 380 k.p.c.;

2. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów;

3. art. 390 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia polegające na przyjęciu, że uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2020 r., sygn. akt.: III UZP 1/20 znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do uznania braku możliwości przypisania Odwołującej pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa na podstawie przesłanek pozaustawowych powołanych przez Sąd Okręgowy i pominięcia art. 15c policyjnej ustawy emerytalnej;

4. art. 252 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia polegające na zakwestionowaniu przez Sąd Okręgowy informacji IPN o przebiegu służby Odwołującej, w sytuacji, gdy nie udowodniono okoliczności przeciwnych;

5. art. 232 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia polegające na przyjęciu, że organ emerytalny nie przedłożył dowodów potwierdzających pełnienie przez Odwołującą służby na rzecz totalitarnego państwa, w sytuacji, gdy fakt ten wynika wprost z informacji o przebiegu służby;

6. art. 13a ust. 5 policyjnej ustawy emerytalnej poprzez niezastosowanie tego przepisu do ustalenia faktu służby Odwołującej na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b powołanej ustawy;

7. art. 13b ust. 1 policyjnej ustawy emerytalnej poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zakres wykonywanych przez funkcjonariusza czynności i zadań służbowych, jego postawa w służbie są jedynymi kryteriami pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b w/w ustawy, podczas gdy z literalnego brzmienia tego przepisu wprost wynika, że przepis ten nie odnosi się w ogóle do wykonywanych przez funkcjonariusza czynności, a jedynym kryterium pełnienia służby jest fakt pełnienia służby w okresie od dnia 22.07.1944 r. do dnia 31.07.1990 r. w wymienionych w tym przepisie jednostkach organizacyjnych;

8. naruszenie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 2270) i art. 15c policyjnej ustawy emerytalnej poprzez ich niezastosowanie, w sytuacji gdy z informacji Instytut Pamięci Narodowej z dnia 08.09.2017 r. o przebiegu służby, wynika jednoznacznie, że Odwołująca w okresie: 16.06.1978 r. - 31.07.1990 r. pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r.;

9. § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej,

Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 1 148 ze zm. - obecnie Dz. U. z 2018 r. poz. 2373) poprzez jego niezastosowanie, a tym samym niewłaściwe zastosowanie zasad ustalania wysokości emerytury w stosunku do byłych funkcjonariuszy pełniących służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b policyjnej ustawy emerytalnej;

10. art. 178 ust. 1 w zw. z art. 193 Konstytucji, polegające na odmowie przepisom policyjnej ustawy emerytalnej mocy obowiązującej.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez oddalenie odwołania od decyzji z dnia 09.09.2017 r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za I instancję. Jako wniosek ewentualny, sformułowano wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt I i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi decyzję w zakresie zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację, G. K. wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Apelacja jest niezasadna.

Wskazane w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. nie prowadziły do odmiennej oceny materiału dowodowego sprawy niż ta, której Sąd Okręgowy dokonał i przyjął za podstawę swojego rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy właściwie ocenił stan faktyczny sprawy. Ocena zgromadzonych w sprawie dowodów uwzględniała zasady doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania oraz nie przekraczała granic swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy dokonał w sprawie oceny całości zebranego materiału dowodowego przy zastosowaniu właściwych kryteriów, a zatem nie naruszył tego przepisu. Swoje ustalenia Sąd Okręgowy poczynił uwzględniając wszystkie zebrane w sprawie dowody i przyjmując wykładnię przepisów prawa stosownie do poczynionych ustaleń faktycznych. Dotyczy to w szczególności ustalenia, iż G. K. w okresie od 16 czerwca 1978 r. do 31 lipca 1990 r. nie pełniła służby na rzecz totalitarnego państwa.

Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie jest wysokość emerytury G. K. obniżona decyzją Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 9 września 2017 r., na podstawie art. 15 c w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2016 r. poz. 708, z późn. zm.), w oparciu o informację otrzymaną z IPN z 8 września 2017 r. o przebiegu służby odwołującej się na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy.

Sąd Okręgowy poprzez zakwestionowanie informacji IPN nie naruszył również przepisu art. 252 k.p.c.

Odnosząc się do tego zarzutu wskazać należy, że podstawą do obniżenia emerytury należnej G. K. była informacja IPN z 8 września 2017 r. o przebiegu służby odwołującej się na rzecz totalitarnego państwa. Informacja ta została wydana przez IPN w oparciu o art. 13a ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, w brzmieniu nadanym mu art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U.2016 poz. 2270). Zgodnie z treścią art. 13a. ust. 1 na wniosek organu emerytalnego Instytut Pamięi Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu sporządza na podstawie posiadanych akt osobowych i, w terminie 4 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, przekazuje organowi emerytalnemu informację o przebiegu służby wskazanych

funkcjonariuszy na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b. Zgodnie z art. 13a ust. 5 ustawy informacja o przebiegu służby jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzonym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy.

W myśl § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r., poz. 1148) środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza wystawione przez właściwe organy Policji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, organ rentowy ustalając wysokość emerytury G. K. był związany treścią informacji IPN o przebiegu jej służby w tym wskazanej jako służba „na rzecz totalitarnego państwa”, bowiem w świetle obowiązujących przepisów organ ten nie ma możliwości kontroli ani oceny informacji dotyczącej przebiegu służby funkcjonariusza. Sąd Okręgowy natomiast nie jest związany tą informacją, bowiem ubezpieczony ubiegający się o świadczenia z ubezpieczenia społecznego w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych może wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia.

W orzecznictwie sądów powszechnych, sądów administracyjnych oraz Sądu Najwyższego ukształtował się jednolity pogląd, zgodnie z którym okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Ponadto przeciwko informacji o przebiegu służby mogą być przeprowadzane przeciwdowody. Sąd Najwyższy (por. wyroki z 9 kwietnia 2009 r., I UK 316/08, LEX nr 707858; z 6 września 1995 r., II URN 23/95, OSNAPiUS 1996 nr 5, poz. 77, z 8 kwietnia 1999 r., II UKN 619/98, OSNAPiUS 2000 nr 11, poz. 439, z 4 października 2007 r. I UK 111/07, LEX nr 275689, z 2 lutego 1996 r., II URN 3/95, OSNAPiUS 1996 nr 16, poz. 239 oraz z 25 lipca 1997 r., II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998 nr 11, poz. 342) na gruncie art 473 k.p.c. wielokrotnie wypowiedział się, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i prawa pracy w postępowaniu przed sądem nie obowiązują ograniczenia dowodowe. W postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom. Nie może zatem ulegać wątpliwości, że pracownik czy ubezpieczony ubiegający się o świadczenie z ubezpieczenia społecznego może w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia - także wówczas, gdy z dokumentu np. zaświadczenia o zatrudnieniu, wynika co innego. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 9 grudnia 2011 r. sygn. akt II UZP 10/11 (OSNP 2012/23-24/298) wyraził pogląd, że sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznający sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. w sprawie ponownego ustalenia (obniżenia) wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa, nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa państwa przedstawionej przez Instytut Pamięi Narodowej zarówno co do faktów (ustalonego w tym zaświadczeniu przebiegu służby), jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów (zakwalifikowania określonego okresu służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa). Należy podkreślić, że postanowienie Sądu Najwyższego zapadło na tle obniżenia emerytury policyjnej w związku z pierwszą ingerencją ustawodawcy w świadczenia emerytalne funkcjonariuszy reżimu komunistycznego, kiedy to do ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, wprowadzono dodatkowy art. 15b przewidujący, że obniża się emeryturę osobie, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r.

Sąd Najwyższy uznał zatem, że informacja IPN stanowi dowód, który nie jest jednak dowodem wyłącznym albo dowodem niepodważalnym, którym sąd byłby związany, bez możliwości jego oceny w ramach przysługującego sądowi prawa do swobodnej i wszechstronnej oceny dowodów (art. 233 §1 k.p.c.). Inaczej rozumiana uchwała

dawałaby IPN przymioty organu rozstrzygającego arbitralnie kwestie wysokości świadczenia emerytalnego bez potrzeby odwoływania się do sądu a z sądu organ firmujący jedynie ustalenia zawarte w informacji IPN.

W związku z powyższym nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy § 14 ust. 1 pkt 1 wskazanego wyżej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. Uzasadniając ten zarzut, skarżący wskazał, że Sąd Okręgowy miał obowiązek oceny całego materiału dowodowego łącznie z treścią informacji o przebiegu służby odwołującego. Sąd Okręgowy, mając na uwadze brak związania treścią informacji IPN o przebiegu służby G. K., zgodnie z regułami dowodzenia w postępowaniu w sprawach z ubezpieczeń społecznych, skonfrontował informację IPN z aktami osobowymi odwołującej i jej zeznaniami, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd, że w spornym okresie odwołująca nie pełniła służby na rzecz państwa totalitarnego. Wobec powyższego, wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd dokonał oceny całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i na jego podstawie wydał rozstrzygnięcie.

Nie jest natomiast zrozumiałym zarzut naruszenia art. 2 ust.1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Przywołany przepis nakłada na organ rentowy obowiązek wszczęcia postępowania z urzędu w przypadku uzyskania informacji z IPN o przebiegu służby na rzecz totalitarnego państwa, co też w przedmiotowym postępowaniu organ uczynił, a następnie wydał zaskarżone decyzje. Sąd Okręgowy nie był adresatem przywołanego przepisu, w związku z czym nie mógł go naruszyć.

Odnosząc się do meritum sprawy wskazać należy, że wprawdzie z literalnego brzmienia przepisu art. 13b ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji wynika, że jedynym kryterium pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa jest fakt pełnienia służby w okresie od 22.07.1944 r. do 31.07.1990 r. w wymienionych w nim jednostkach organizacyjnych będących częścią aparatu systemu policyjnego, na którym opiera się państwo totalitarne, to jednak – zdaniem Sądu Apelacyjnego - mając na uwadze wykładnię celowościową ustawy uznać należy, że istotne znaczenie dla interpretacji definicji „służby na rzecz totalitarnego państwa” ma rodzaj i zakres czynności wykonywanych w trakcie służby.

Ww. ustawa nie zawiera definicji „służby na rzecz totalitarnego państwa”. Celem odkodowania znaczenia tego sformułowania należy w związku z tym odnieść się do definicji zawartej w ustawie z 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz o treści tych dokumentów (Dz.U. z 2019 r. poz. 430). Zgodnie z preambułą ww. ustawy służbą tego rodzaju jest „praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom przez osobowe źródło informacji, polegające na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli, była trwale związana z łamaniem praw człowieka i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego”.

W uzasadnieniu projektu ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy służb mundurowych wskazano, iż jej celem jest „wprowadzenie rozwiązań zapewniających w pełniejszym zakresie zniesienie przywilejów związanych z pracą w aparacie bezpieczeństwa PRL przez ustalenie na nowo – świadczeń emerytalnych i rentowych osobom pełniącym „służbę na rzecz totalitarnego państwa” w okresie od 22.07.1944 r. do 31.07.1990 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, do zastosowania rygorów z art. 15c ustawy nie wystarczy samo formalne pełnienie służby w jednostkach wymienionych w art. 13 b ustawy w okresie od 22.07.1944 r. do 31.07.1990 r. ale pełnienie służby polegające na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli, łamaniem praw człowieka i obywatela.

Odwołać się też należy do wykładni art. 13 b ust. 1 ustawy z 16 grudnia 2016 r. dokonanej przez Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z 16 września 2020 r. (III UZP 1/20). We wskazanej uchwale Sąd Najwyższy stwierdził: „Kryterium służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art. 13 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r.

o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka.”

We wspomnianej uchwale Sąd Najwyższy wskazał też, że sądu powszechnego nie wiąże informacja o przebiegu służby wydana przez IPN w trybie art. 13a ust. 1 ustawy z 1994 r. W konsekwencji w razie stosownego zarzutu przeciwko osnowie informacji, sąd jest zobowiązany do rekonstrukcji przebiegu służby w konkretnym przypadku, na podstawie wszystkich okoliczności sprawy. W szczególności na podstawie długości okresu pełnienia służby, jej historycznego umiejscowienia w okresie od 22.07.1944 r. do 31.07.1990 r., miejsca pełnienia służby, zajmowanego stanowiska (pkt 59 uchwały SN). W tym zakresie Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na potrzebę sięgania do opinii służbowych funkcjonariuszy, uwzględniania ogólnych reguł dowodzenia: rozkładu ciężaru dowodu, dowodu prima facie, domniemań faktycznych, wynikających z informacji o przebiegu służby (pkt 60 uchwały SN). Wskazano, że przy ocenie zasadności objęcia konkretnej osoby zakresem ustawy okolicznością, której nie można pominąć jest sam fakt weryfikacji w 1990 r. (pkt 92 uchwały SN).

Za Sądem Najwyższym powtórzyć należy, że nie każde nawiązanie stosunku prawnego w ramach służby państwowej wiąże się automatycznie z zindywidualizowanym zaangażowaniem bezpośrednio ukierunkowanym na realizowanie charakterystycznych dla ustroju tego państwa jego zadań i funkcji. Charakteru służby „na rzecz” państwa o określonym profilu ustrojowym nie przejawia ani taka aktywność, która ogranicza się do zwykłych, standardowych działań podejmowanych w służbie publicznej, to jest służbie na rzecz państwa jako takiego, bez bezpośredniego zaangażowania w realizację specyficznych – z punktu widzenia podstaw ustrojowych – zadań i funkcji tego państwa, ani tym bardziej taka aktywność, która pozostaje w bezpośredniej opozycji do zadań i funkcji państwa totalitarnego (pkt 82 uchwały SN). W ocenie Sądu Najwyższego nie można zakładać, że każda osoba pełniąca służbę działała na rzecz totalitarnego państwa, gdyż niektóre funkcje związane były z realizacją zadań w zakresie bezpieczeństwa państwa, które są istotne w każdym jego modelu; niezależnie od tego komu była podporządkowana: służba w policji kryminalnej, ochrona granic (pkt 95 uchwały SN). Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na potrzebę odróżnienia osób, które kierowały organami państwa totalitarnego, angażowały się w realizację zadań i funkcji państwa totalitarnego, nękały swych obywateli także na innym polu niż styk szeroko rozumianego prawa karnego, a więc tych podmiotów, których ocena jest zdecydowanie negatywna, od osób, których postawa nie pozostawała w bezpośredniej opozycji do zadań i funkcji państwa, lecz sprowadzała się do czynności akceptowalnych i wykonywanych w każdym państwie, także demokratycznym, bez skojarzeń prowadzących do ujemnych ocen. Inaczej każdy podmiot funkcjonujący w systemie państwa w tych latach mógłby się spotkać z zarzutem, że jego działanie, w ogólnym rozrachunku, było korzystne dla państwa totalitarnego (pkt 90 uchwały SN).

Podsumowując Sąd Najwyższy wskazał, że pojęcie „służby na rzecz totalitarnego państwa” sensu stricto: „powinno objąć lata 1944-1956 i wiązać się wyłącznie z miejscem pełnienia służby, o ile oczywiście nie zostaną wykazane przez zainteresowanego przesłanki z art. 15c ust. 5 ustawy z 1994 r. lub w informacji o przebiegu służby zostaną wskazane okoliczności z art. 13a ust. 4 pkt 3 ustawy z 1994 r.” (pkt 93 uchwały SN). Natomiast „pojęcie sensu largo obejmie zaś okres wskazany w art. 13 b, czyli łączący w sobie cechy okresu totalitarnego i postotalitarnego (autorytarnego) oraz pierwszego okresu transformacji, to jest od utworzenia rządu T. M.. [...] tak interpretowane pojęcie zostanie ukierunkowane na funkcje, jakie pełnił i zadania, jakie podczas służby wykonywał funkcjonariusz.” (pkt 94 uchwały SN).

Organ rentowy zarzucił w apelacji naruszenie art. 390 k.p.c. Wskazał, że powoływana przez Sąd pierwszej instancji, uchwała Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r. nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, podzielenie przez Sąd Okręgowy wykładni prawa co do mocy wiążącej informacji IPN wyrażonej w uchwale III UZP 1/20 nie może być traktowane jako naruszenie art. 390 k.p.c. Odwołanie się bowiem do poglądu SN dokonującego wykładni prawa, nawet w innej sprawie, jest wręcz pożądane, a jednym z celów orzecznictwa SN jest tworzenie jednolitości w zakresie orzekania. Uprawniona jest wręcz teza, że to ignorowanie pogłębionej wykładni prawa dokonanej przez Sąd Najwyższy z reguły będzie skutkowało naruszeniem prawa przez sąd orzekający. Brak formalnego związania w innej sprawie nie zwalnia bowiem sądu od prawidłowego zastosowania danej normy,

a wypowiedź Sądu Najwyższego w powiększonym składzie, w kwestii jej stosowania jest trudną do zignorowania wskazówką, zwłaszcza jeżeli sąd orzekający podziela taką wykładnię.

W niniejszej sprawie IPN wydał informację o przebiegu służby odwołującej się stosownie do art. 13 a ust. 1 ustawy z 1994 r. i na podstawie akt osobowych stwierdził, że G. K. od 16 czerwca 1978 r. do 31 lipca 1990 r. pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa o którym mowa art. 13b ustawy. Prawidłowy tok postępowania w sprawie jak niniejsza powinien powodować, że informacja IPN o przebiegu służby wyznacza pewne ramy czasowe, co do których zachodzi potrzeba wyjaśnienia, co konkretnie robił były funkcjonariusz, co można by ocenić jako działalność na rzecz państwa totalitarnego.

Można przypuszczać, iż wyspecjalizowany organ jakim jest IPN posiadał możliwości relatywnie szerokiego sprawdzenia danego funkcjonariusza w zakresie tego na czym rzeczywiście polegała jego praca. W ocenie Sądu Apelacyjnego, materiał dowodowy oceniany w ramach art. 233 § 1 k.p.c. nie pozwala na zakwalifikowanie służby odwołującej w okresie od 16 czerwca 1978 r. do 31 lipca 1990 r. jako służby na rzecz państwa totalitarnego. Tym samym nie jest zasadny zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 232 k.p.c., ponieważ ten przepis nigdy przez sąd naruszony zostać nie może. Przepis ten nie nakłada na sąd żadnego obowiązku, ale stanowi o obowiązku wskazywania dowodów przez strony (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 2017 r., I ACa 45/17). Dodać przy tym należy, że organ rentowy nie przejawiał żadnej inicjatywy dowodowej, aby wykazać, że G. K. „pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa” w rozumieniu wskazanym w uchwale Sądu Najwyższego w sprawie III UZP 1/20. Sąd Apelacyjny nie widział żadnych wskazań aby podjąć inicjatywę dowodową z urzędu (art. 232 zd. 2 k.p.c.) w interesie publicznym, ponieważ biorąc pod uwagę stanowiska służbowe, które zajmowała odwołująca i to jakie czynności wykonywała, jest mało prawdopodobne, aby pełniła ona służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu wynikającym z uchwały w sprawie III UZP 1/20.

G. K. w odwołaniu oraz przed Sądem I instancji kwestionowała służbę na rzecz totalitarnego państwa wskazaną w informacji IPN. Twierdziła, że w spornym okresie, w latach 1978 - 1990 pracowała w Wydziale Paszportów w B. na stanowisku maszynistki. Do jej obowiązków należało opisywanie i przygotowywanie do wysyłki gotowych paszportów do właściwych punktów paszportowych. Pomagała w sekretariacie, udzielała informacji, kiedy przyjmuje naczelnik, w jakich godzinach można złożyć odwołanie, zastępowała sekretarkę. Po 2-3 latach została sekretarką w tym Wydziale, odbierała pocztę, wysyłała pocztę wydziałową, paszporty, prowadziła magazyn druków ścisłego zarachowania, paszportów, kart stałych pobytów cudzoziemców, zaopatrywała w materiały wszystkich pracowników, co miesiąc pobierała pieniądze z kasy Komendy Wojewódzkiej i wypłacała wynagrodzenia pracowników. Została również przeszkolona w zakresie nadawania numerów PESEL i wtedy też awansowała na stanowisko referenta, a następnie starszego referenta. (k.138).

Odwołująca, zeznając przed Sądem Apelacyjnym utrzymywała, że pracowała w Wydziale Paszportów i wykonywała w tym czasie czynności sekretarki (biurowo-kancelaryjne), a po awansie do punktu informacyjnego, nadawała numery PESEL (k.182).

Z akt osobowych odwołującej nadesłanych przez IPN wynika, że G. K. została przyjęta z dniem 16 czerwca 1978 r. do Milicji Obywatelskiej na okres służby przygotowawczej na stanowisko maszynistki Wydziału Paszportów (...) w B.. Z dniem 1 stycznia 1979 r. została mianowana na stanowisko sekretarza-maszynistki tego Wydziału. Następnie od 1 października 1984 r., została mianowana na stanowisko referenta, a od 1 lipca 1986 r. na stanowisko starszego referenta. Natomiast od 1 sierpnia 1990 r. pełniła służbę w Wydziale Paszportów KWP na stanowisku młodszego asystenta. Z opinii służbowej za okres od 16 czerwca 1978 r. do 31 sierpnia 1980 r. wynika, że w okresie służby przygotowawczej prawidłowo prowadziła pracę sekretariatu, posiadała uporządkowaną dokumentację z przepisami, czyniła stałe postępy w zdobywaniu doświadczenia w załatwianiu spraw kancelaryjno-biurowych. We właściwy sposób odnosiła się do interesantów przychodzących w sprawach paszportowych. Opinia za okres od 16 czerwca 1978 r. do 15 czerwca 1981 r. również wskazywała na wykonywanie tych samych czynności. Natomiast z opinii obejmującej okres od 16 czerwca 1981 r. do 12 października 1985 r. wynika, że poza wskazanymi wyżej czynnościami kancelaryjnymi, G. K. jak referent prowadziła również ewidencję wyjazdów za granicę mieszkańców woj. (...) (k.47 płyta)

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zeznania odwołującej twierdzącej, że w spornym okresie zajmowała się pracami biurowo-kancelaryjnymi są wiarygodne, spójne i zasługują na uwzględnienie, bowiem korespondują z pozostałym materiałem dowodowym w postaci jej akt osobowych. Należy przy tym zwrócić uwagę, że po zmianach ustrojowych i powołaniu Policji w miejsce Milicji Obywatelskiej co miało miejsce w 1990 r., G. K. została przyjęta do służby w Policji i pracowała w tej formacji do 31 października 1994 r. W ocenie Sądu, gdyby służbę odwołującej w latach 1978-1990 w Wydziale Paszportów należało zakwalifikować jako służbę na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu przyjętym w uchwale SN z 16 września 2020 r. to z całą pewnością nie zostałaby ona przyjęta do pracy w Policji. Przyjęcie do służby w Policji od 1990 r., należy zatem potraktować jako swoistą pozytywną weryfikację okresu służby w Milicji Obywatelskiej pod kątem służby na rzecz totalitarnego państwa.

Wobec braku dowodów wskazujących na działania odwołującej w spornym okresie na rzecz państwa totalitarnego uznać należało, iż przedmiotowa informacja o przebiegu służby nie jest wystarczającym dowodem takiej służby uzasadniającym radykalną i oderwaną od zindywidualizowanej winy funkcjonariusza ingerencje w jego prawo do świadczeń. W aktach osobowych odwołującej nie ma żadnego dokumentu lub innego dowodu, który by wskazywał, że G. K. pełniła służbę na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu wskazanym w uchwale III UZP 1/20. Akta osobowe nie wskazują, że odwołująca podejmowała specyficzne, bezpośrednie działania, które zmierzały do nękania obywateli i naruszania ich podstawowych praw i wolności. Brak jest też wskazań, że działania takie podejmowała pośrednio przez ich: organizowanie, inspirowanie, nadzorowanie (czyli działania podobne do określenia współsprawstwa w prawie karnym).

Ponadto, świadczenie emerytalne G. K. było już raz obniżone, decyzją Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. z 16 listopada 2009 r. i na podstawie informacji IPN z 4 czerwca 2009 r. wskazującej, że w okresie od 16 czerwca 1978 r. do 16 lipca 1989 r. (k.40.54 akt rentowych) odwołująca pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa. Decyzja ta została wydana w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...). W ocenie Sądu Apelacyjnego, ponowne obniżenie świadczenia należnego odwołującej godziłoby w konstytucyjną zasadę *ne bis in idem*.

Skoro zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na ustalenie, że okres pełnionej przez odwołującą służby, był okresem służby na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13b ustawy zaopatrzeniowej, to nie można było zastosować do niej art. 15c tej ustawy, który określa warunki obliczania wysokości emerytury właśnie osoby, pełniące służbę na rzecz totalitarnego państwa. Art. 15c tej ustawy nie miał zatem zastosowania w sprawie odwołującej, dlatego brak było podstaw do obniżenia emerytury w sposób wskazany w art. 15c tej ustawy. W związku z tym nie są zasadne zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu I instancji wynika, że podstawą uwzględnienia odwołania G. K. było ustalenie, że odwołujący w okresie wskazanym w informacji IPN nie pełnił służby na rzecz totalitarnego państwa. Sąd Okręgowy nie oceniał zatem przepisów mających zastosowania w sprawie w szczególności art. 15c i 13b w brzmieniu nadanym ustawą z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w kontekście ich zgodności z Konstytucją. Stąd też zarzut odmowy zastosowania powyższych przy rozstrzygnięciu sprawy wobec niezgodności z Konstytucją nie jest zasadny.

Odnosnie zawartego w apelacji zarzutu naruszenia art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie należy wskazać, że pomimo, iż ww. przepis umożliwia sądowi zawieszenie postępowania jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym, to wniosek ten nie zasługiwał na uwzględnienie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zawieszenie postępowania mogłoby spowodować nadmierną przewlekłość niniejszego postępowania i tym samym naruszenie prawa odwołującej do rozpoznania jej sprawy w rozsądnym terminie i skutkować odpowiedzialnością, na podstawie przepisów ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U.2018.75 j.t.).

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż prawo strony dostępu do sądu i rozpoznania jej sprawy w rozsądnym terminie, gwarantowane jest art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w dniu 4 listopada 1950 r. w R. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) i art. 45 Konstytucji RP. Szczególnie akcentowane jest w sprawach, w których przedmiotem są świadczenia mające istotne znaczenie dla egzystencji ubezpieczonych (emerytury, renty, wynagrodzenia za pracę). Znany jest Sądowi fakt, że przed Trybunałem Konstytucyjnym od ponad 3 lat toczy się postępowanie w sprawie sygn. akt P 4/18, w przedmiocie odpowiedzi na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie. Sąd ten postanowieniem z dnia 24 stycznia 2018 r. sygn. akt XIII 1 U 326/18, zwrócił się do Trybunału z pytaniem o konstytucyjność przepisów art. 15c, art. 22a oraz art. 13 ust. 1 lit. 1c w związku z art. 13b ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji w związku z art. 2 ustawy z 16 grudnia 2016 r. oraz art. 1 i 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...). Ponadto zawieszenie postępowania, w świetle art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. jest fakultatywne, a zatem zależne od decyzji sądu orzekającego biorącego w tym względzie pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy. W rozpoznawanej sprawie decyzja organu rentowego zapadła 9 września 2017 r. a zatem od jej wydania upłynął już okres 4 lat. Stąd, zdaniem Sądu Apelacyjnego, niezbędnym jest wydanie orzeczenia w niniejszej sprawie.

Ponadto pomijając fakt fakultatywnego zawieszenia postępowania, na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c., trzeba też zauważyć, że nawet wydanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego stwarzać może stronom, stosownie do jego treści możliwość potencjalnego wznowienia postępowania stosownie do art. 401¹ k.p.c., 403 § 4 k.p.c., 416¹ k.p.c. Nadto równie istotną kwestią jest to, że zawisła przed Trybunałem sprawa dotyczy zgodności przepisów ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...) z Konstytucją RP. Nawet zatem negatywne rozstrzygnięcie w tym zakresie dla funkcjonariuszy nie zwolni sądu od oceny istotnego mechaniczno-pauszalnego obniżenia świadczeń w kontekście regulacji prawa unijnego ale i również, co do możliwości pozbawienia lub ograniczenia ich świadczeń w kontekście przyznanej im ochrony w sprawach art. 1 Protokołu Nr (...) do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonego w dniu 20 marca 1952 r. w P. (Dz.U. z 1995 r. Nr 36 poz. 175).

Z tych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną na mocy art. 385 k.p.c.

Alicja Sołowińska